

"SVOBODA" (LIBERTY)

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 61-63 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорожчеське число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	Один рік	\$6.00
На шість місяців	\$3.25	Шість місяців	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Три місяці	\$1.75
Число з п'ятниці (з англійською мовою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	Один рік	\$2.00
На шість місяців	\$1.25	Шість місяців	\$1.25
На три місяці	\$0.60	Три місяці	\$0.60
В Джерсі Сіті і Закарпатті:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	Один рік	\$9.00
На шість місяців	\$4.75	Шість місяців	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Три місяці	\$2.50
За оголошення реклами не відповідає.			
Тел. "Свобода": ВДГен 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВДГен 4-1016.			
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.			

ДО ВІДДІЛІВ УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНСТВА

На протязі десятиліть вихован У. Н. Союз зі старокореного, до організаційної праці дуже часто зовсім непліткого елементу, іму кадру Союзових робітників, отих, що займали чини тепер замість уряди по відділах. Підховамо ці сили, як усі ми добре знаємо, серед дуже важких обставин, бо саме серед таких обставин наш Союз повстав і розвивався. І докормили ми так великого освідженого діла серед загалу нашого членства. Щодо цього нема ніякого сумніву. І чини те повинно бути десь зібране й списане? А хтож повинен про це подбати, як не ті, що ту працю виконали, що ту організацію розбудували та що її вдержують навіть у найтяжчих часах?

Стерганиши це, приходимо до власної річці. Вже проголошено в "Свободі", що беремося до видання "Проматані Книги У. Н. Союзу". І проголошено цей квестіонар, який має дати нам потрібні матеріали до історії подієвних відділів та новітніх обходів. Тож трохи визнається в таких справах, той зрозуміє, що це забирає багато часу і праці, щоб ті матеріали зібрати, упорядкувати, перекласти. Тому саме трохи вже й отсю дорогою наших відділових урядників, а зокрема наших відділових секретарів, щоб узяти собі ту справу до серця. Хай та "Проматані Книга" буде виявом нашої життєвої душі. Хай кождому з нас буде великою приємністю зібрати потрібні матеріали до цієї книги. Бо коли так розуміємо ту справу, то не будемо зволікати з виконанням цієї завдань, які на кождого з нас у цієї справі припадають. Навапи, будемо раді, що головний уряд У. Н. Союзу ринувся на не велике, пропам'ятне діло. І охотно й скоро зачнем збирати матеріали. Супроти цього негально виповні квестіонар. І негально надішлім з ними ще й усі те, що вважаємо цікавим вписати для захочання будучим поколінням. Як те старішми, щоб з наших громад і відділів були поміщені в "Проматані Книзі" фотографічні знімки, бо це те історична пам'ятка.

Ми свідомі цього, що головна праця у збиранні цих матеріалів падає на відділових секретарів. Та не означає, що вона не має обходити інших відділових урядників, що вони не мають нею цікавитися і не переконтролювати цього, що про ті справи написано в квестіонарах чи дінде. Ні, справа та має нарівні обходити не тільки всіх відділових урядників, але всіх членів по відділах. Бо це є наша загальна справа. А тільки для порядку дається поручення певним особам, щоб виконували певну працю. Та виконати її як слід зможемо тільки спільними силами. Тому всі до праці, а зразкові урядники — наперед! З добрим прикладом, запалом і розумінням ваг отсей Союзової й національної справи.

В. Будинівський.

З ГАЛИЦЬКОГО ЗАМКУ.

(Історичне оповідання).

(11)

— Стефан глянву туди і випустить другу стрілу. На землю впаде другий рись, трохи менший.

— Се мабуть жінка тамтого, — сказав Стефан, приступавши до своєї добычі. — Тепер піду, може попаду на оленя, а бо кабана.

— Не хочи? Сиди коло мене! — приказувала дівчина, знов обіймаючи його. — Ти мене лишив би тут на полату так жорна? А як би прийшов медвідь, або й мєлєдича, дуже небезпечна. Не відступай від мене!

— Посідали обидва і хвилю сиділи в обіймах. Стефан мовчав обмірковуючи, що далі робити. Вже тепер-бачи, що давати з нею великий клопіт. Задав баламутити її на те, що би лиш використати дівчину для своєї цілі, і потому втекти від неї. Тепер показалося, що сам впау в яму, котру колав під чужим порогом. В яму дуже глибоко, хто зна, чи не безодню.

Дівчина також думала про своє безвіддільне положення. Коли він дівчому, сидівши сперий ліжками на коніях, з головою сковався в долонях, вона промовляла, притуючись до нього:

— Шож тепер буде з нами, любий мій? Як так, як заручення. Мій тато не знає спротиву. Аж якщо дивитися на нього, тоді, коли хотів з родиною супротивитися його волі, або його думці, хоч би в дрібній справі!

— На твоє судження може я знайду спосіб, що сам відчепитися від тебе, — потішав її Стефан, хоч сам не знав, якій би то міг бути спосіб.

— За тебе мабуть мене не дасть, бо ти мабуть не великий загач, коли зголюєшися на службу!

— Маю пару добрих коней і зброю. Як же до того дістану тебе, то більше мені не треба.

— Колиж бо мене тобі не дасть.

— Як не дадуть, то позму сам!

— Так не може бути! — шепнула сама до себе і захлипла.

— Треба зупинити шірки з тих рисів, — сказав і взявся до роботи.

Коли скінчив, зараз за ними двоє безвіддільно пообиди. Коли він дівчому, сидівши сперий ліжками на коніях, з головою сковався в долонях, вона промовляла, притуючись до нього:

МАСАРИК, БЕНЕШ І ЗАКАРПАТТЯ

(Надіслана стаття).

Президент несхожого-словацької республіки д-р Т. Масарик недовгожив. Не диво, бо вже старий. Одна з останніх фотографій подає нам образ людини пережженої і довгим життям ослабленої. Нічого тут дивного, що ходити логіка про його зречення з президенту та про сенату-ційний вибір нового президента.

Д-р Масарик належить безумовно до найвиштованих людей нашого віку, і то не лиш як політик, але і як великий учений і філософ та соціолог. Говорено в своїх часах, що коли би повелися були плінні Брініа і повстала "Паневропа" — то одним кандидатом на її президента був би лише Масарик.

А вже для своєї вітчизни був це справді ангел-спаситель, людина, що і своєю працею і своїм спритом політичним та втручанням "ін реbus arduis" (серед тяжких обставин) поведла політику того невеликого впрямі народу — незвичайно щасливо та унічально її остаточно незалежністю.

Написав він в своїм житті безчисленне мнжество і великих книг і помешаних статей. Його велика книга про "Світло революції", а головне — про збудування чесько-словацької держави вийшла і по українській в накладі "Червоної Каліни", а наші спритні в таких ділах Наддніпрянці виходили в Празі великий том, олімпічний збірник більших і менших уступів та цитат з того праці. Обидві книжки — незвичайно важкі для нас. Ріки криві, пролітали нашим народом за свободи в роках 1918—1921, не здобули нам свободи, дарма, що — як Мусоліні каже — мали історичне й власне обертанням потоками криві. Шіо і життя наш не пішли на марню — це інша річ, але не про те тепер бесіда.

Масарик — це передовим людина високо гуманна і широкого горизонту. — Ти знаєш, на людності і попустовити носить і ця чеська конституція, основні закони цієї держави.

Недавно виданий "закон для оборони республіки" — це уже під перестраху втрати політичної рівноваги, бо республі-

ку бороли достовірно і карні закони, позастави в спадщині по Австрії. — Та перенудити чеські бюрократи використали недугу Масарика, що би переперти законодавчий діялоді, звернений не лиш проти Німців, але і проти Словаків та Українців. Тих останніх, як видається, переслідують не лиш за це, коли свою землю звуть "Закарпатською Україною", але й навіть, коли її коротко звуть "Закарпаттям".

Українці агадують Масарика не злим словом. Він вже і в австрійських парламентах підлярав справедливий домагами Українців, а його підпису не брав майже на кождий український інтерпретатив, внесеній в тім представстві.

Колиж повстала чесько-словацька держава, та до його впливом прийнято дружно її частини Галицької Армії, як уступаючи перед ворогом, мусіли скоротитися на тренторську чеську — словацької держави. При помочи Масарика засновано в Празі "Вільний Український Університет" з двома факультетами, "Високий Український Педагогічний Інститут" в Празі, та "Господарська Академія" в Подєбрадах. За його моральним впливом "Громадський Український Комітет" діваст сотки тисяч чеських корон на допомоги для українських емігрантів, а й оснування "Українського Соціологічного Інституту" — це не лиш ініціатива м. М. Шаповала, але чинна допомога Масарика.

Зрештою обширну працю про його відносини до української справи написав наш заслужений професор О. Бочковський і ми до неї відсилаємо читачів.

Однакож, вже і тепер, за життя Масарика, але в звязку з його можливим уступленням з президентури повстає певне питання: а хто має з'ясувати його наступником?

У Франції є майже правилом, що президентом республіки стає президент сенату. Коли би те правило і до Чехословаччини приминити — то наступником Масарика повинен би стати д-р Франц Соукуп, соціалістичний демократ, людина не звичайно енергійна та вірний прихильник масариківських гу-

манних ідей. Але істотно тому, що він, соціаліст! — не полюблює його ані ксерікалізм, ані москвофільські Крамаріковці, які навіть належать до паріментарної коаліції аграрів, а вже найменше — народні соціалісти Клофачові. — Та мусіло зрештою свого власного кандидата — міністра закордонних справ д-ра Бенеша — зрештою дуже славного, який чинив а-ра Масарика і виконавця його ідей.

Він ді "разом з Масариком" і проф. Штефаніком працювали разом за гранічно підчас світової війни над призначенням Чехів за союзників антанті, а підчас мирових договорів виборили Чехословаччину незалежності самостійної держави. Від самого оснування її аж до сьогодні веле д-р Бенеш заграичну політику цієї держави з незвичайним спритом і

успіхом. Він же і основник ма-лої антанті, котра так велике значення має у світовій політиці — він є такі і дієвим провідником тої антанті. Не раз великі Пенічки старалися підкопати становище Бенеша, та великий авторитет Масарика робив її старання безуспішними, бо Масарик знав, кого попирав, знав його совісність і сприт.

Вправді і Бенеш належить до "народних соціалістів", але такі "соціалісти", як "радикали" Еріота у Франції, і він належить до них просто лише тому, що взагалі до якого партії мусить належати, а підчас мирових договорів він виборили Чехів за союзників антанті, а підчас мирових договорів виборили Чехословаччину незалежності самостійної держави. Від самого оснування її аж до сьогодні веле д-р Бенеш заграичну політику цієї держави з незвичайним спритом і

успіхом. Він же і основник ма-лої антанті, котра так велике значення має у світовій політиці — він є такі і дієвим провідником тої антанті. Не раз великі Пенічки старалися підкопати становище Бенеша, та великий авторитет Масарика робив її старання безуспішними, бо Масарик знав, кого попирав, знав його совісність і сприт.

Вправді і Бенеш належить до "народних соціалістів", але такі "соціалісти", як "радикали" Еріота у Франції, і він належить до них просто лише тому, що взагалі до якого партії мусить належати, а підчас мирових договорів він виборили Чехів за союзників антанті, а підчас мирових договорів виборили Чехословаччину незалежності самостійної держави. Від самого оснування її аж до сьогодні веле д-р Бенеш заграичну політику цієї держави з незвичайним спритом і

ПО ДОРОЗІ ДО ЗРЕАЛІЗУВАННЯ ПАКТУ ЧОТИРОХ

Пакт Чотирох — давня ідея Мусоліні. Італійський диктатор в своїй інтензивній роботі над розбудовою Італії щиро бажає довгого миру й уважає, що лише сформування ніби директорії з чотирох великих європейських держав, Англії, Франції, Італії і Німеччини, моглоб забезпечити мир на довгий час.

На перешкоді цієї ідеї пакту Чотирох стояла досі вічна ворожнеча між Німеччиною й Францією, та вічна гра між ними, що провадила до постійного формування двох фронтів, двох блоків. Мусоліні присягався цілу свою увагу в закордонній політиці на боротьбу проти цієї політики блоків. В останньому часі же більше, ніж перемуду, не симпатизуючи з глітерівською Німеччиною, фашістська Італія все ще віддає всі свої дипломатичні сили на зменшення термі між Францією й Німеччиною, і лише завдяки італійським посередництвам справу Сарі вирішено — що до лєбіситу — в мирному порозумінні між Німеччиною й Францією. В римських переговорах між Мусоліні й Лівальем Італія ввесь час підкреслювала, що треба шукати забезпечення миру в політичній рівновазі та порозумінні чотирох

великих держав, що є можлива тільки в тому випадку, якщо Німеччині будуть признані рівні права. В закінченні у Лондоні переговорів між Францією й Англією Франція, під впливом натиском Англії й Італії, погодилася навіть на перегляд тої частини Версайського договору, що торкається чини військових справ.

Таким чином за останні часи Німеччина може зазначити в своїй близькій деякі важливі здобутки. Але залишається ще велике питання, чи вона тим задовольнилась і прийме звершене до неї запрошення до співробітництва великих держав, чи волітиме, як пише римський часопис "Мессаджеро", "замкнути в моральній ізоляції".

З другого боку й Італія почувала себе дуже задоволеною з оглядних похибок вислідів. Не кажемо вже про французько-італійське порозуміння, задоволення її претензій в Африці та забезпечення безумовної підтримки з боку Франції й Англії в політиці Італії щодо забезпечення австрійської незалежності. Велике задоволення викликає в Італії оглядення в Лондоні зобов'язання Англії негальною збройною інтервенції, на випадок, коли би Чехія з вище зазначених ве-

Саме цей вихід Англії з позиції "близької ізоляції" викликає в Італії неприховану радість, бо політика Італії все намагалася спертися на англійську політику, особливо від часу, як Італія побачила, що Німеччина до голосу Риму щомомента перестала прислухатися.

Коли ми подивимося на ці нові події в ітернаціональній політиці з нашої української точки погляду, то ствердимо, що:

1) Ідея Пакту Чотирох викликає в московському уряді неприховану нехті.

2) Франція визнала вперше можливість цілковитого передеруду договорів.

3) Англія вирішила взяти активну участь в європейській політиці.

Всі ці три точки мовлять викликають в українських патріотів тільки почуття задоволення, бо 1) побоювання більшості членів Пакту Чотирох виявляють, може бути, приховану ілюзію цього пакту: охорони західної цивілізації проти наступу східного варварства; 2) визнання можливості передеруду мирних трактатів ставлять знов на чергу діл скреслення того жалюгідного стану, в якому опинилися український народ, відданий на полату його ворогів; 3) активна участь Англії в європейській політиці забезпечує українським патріотам підтримку з одного боку й боротьбу за національні права в неведаних витворках Версайського миру, а з другого боку, і особливо, в боротьбі за аннесія й розпад московської імперії, що загрожувало англійським інтересам на всіх просторах Азії.

Евген Ошанський.

Рим.

Ідею Пакту Чотирох викликає в московському уряді неприховану нехті.

Франція визнала вперше можливість цілковитого передеруду договорів.

Англія вирішила взяти активну участь в європейській політиці.

Всі ці три точки мовлять викликають в українських патріотів тільки почуття задоволення, бо 1) побоювання більшості членів Пакту Чотирох виявляють, може бути, приховану ілюзію цього пакту: охорони західної цивілізації проти наступу східного варварства; 2) визнання можливості передеруду мирних трактатів ставлять знов на чергу діл скреслення того жалюгідного стану, в якому опинилися український народ, відданий на полату його ворогів; 3) активна участь Англії в європейській політиці забезпечує українським патріотам підтримку з одного боку й боротьбу за національні права в неведаних витворках Версайського миру, а з другого боку, і особливо, в боротьбі за аннесія й розпад московської імперії, що загрожувало англійським інтересам на всіх просторах Азії.

Евген Ошанський.

Рим.

Ідею Пакту Чотирох викликає в московському уряді неприховану нехті.

Франція визнала вперше можливість цілковитого передеруду договорів.

Англія вирішила взяти активну участь в європейській політиці.

Всі ці три точки мовлять викликають в українських патріотів тільки почуття задоволення, бо 1) побоювання більшості членів Пакту Чотирох виявляють, може бути, приховану ілюзію цього пакту: охорони західної цивілізації проти наступу східного варварства; 2) визнання можливості передеруду мирних трактатів ставлять знов на чергу діл скреслення того жалюгідного стану, в якому опинилися український народ, відданий на полату його ворогів; 3) активна участь Англії в європейській політиці забезпечує українським патріотам підтримку з одного боку й боротьбу за національні права в неведаних витворках Версайського миру, а з другого боку, і особливо, в боротьбі за аннесія й розпад московської імперії, що загрожувало англійським інтересам на всіх просторах Азії.

Евген Ошанський.

Рим.

Ідею Пакту Чотирох викликає в московському уряді неприховану нехті.

Франція визнала вперше можливість цілковитого передеруду договорів.

Англія вирішила взяти активну участь в європейській політиці.

Всі ці три точки мовлять викликають в українських патріотів тільки почуття задоволення, бо 1) побоювання більшості членів Пакту Чотирох виявляють, може бути, приховану ілюзію цього пакту: охорони західної цивілізації проти наступу східного варварства; 2) визнання можливості передеруду мирних трактатів ставлять знов на чергу діл скреслення того жалюгідного стану, в якому опинилися український народ, відданий на полату його ворогів; 3) активна участь Англії в європейській політиці забезпечує українським патріотам підтримку з одного боку й боротьбу за національні права в неведаних витворках Версайського миру, а з другого боку, і особливо, в боротьбі за аннесія й розпад московської імперії, що загрожувало англійським інтересам на всіх просторах Азії.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЩО МАЄ БУТИ В НОВИНАХ?

Повільний англійський дені-«Манчестер Гардієн» по-своєму своїм читачам, що це таке «таблайд». Видно, що в Англії такого явища нема, коли Англії навіть його назви не розуміють.

«Таблайд» називається в Америці маленьким форматом газети, що нібито має в собі розкрити важні новини в зцілених формі, себто в якнайкоротшіх об'ємах.

Критикуючи зміст таких газет, найпоширеніша газета Англії каже: «Замість того, щоб подавати новини найважливіш в збитковий формат, такі газети вичинають подавати з новини люксові речі, а не колючі речі».

Видомо, що є різниця між люксовою і колючою річчю: без колючої річчї не обійдеться, без люксової можна. Значить, «таблайд» звичайно подає варті, без котрих можете обійтись, а пропускате річчї необхідні.

Чи не міримо ми часто газети вкряк «таблайдом»?

НІЧОГО ЦІКАВОГО...

Останнього тижня газети доносили: Король Сіаму, «володар тисячі народів», зрікся свого прадідного престолу. У Греції революція. На Кубі революція.

А тут люди кажуть, що в газетах нема нічого цікавого. Невже треба, щоб революція була й у нас, щоби було щось цікавого?

ЯК ЗАБИРАЮТЬ НОВИНИКИ.

Джеймс Милс, кореспондент американської новинарської агенції «Асоційейтд Прес», пригадавши грецьку революцію два доби, а потім, бачучи, що у нас цензурається через границю, щоб подати свій членик правдивий образ того, що він бачив.

Знаючи, що водою йому не перекриється, він поспробував переплачувати себе через грецько-югославську границю. Іван наперед 80 мільйонів дорогою, горістою окочили, потім великими болами. Коли його автомобіль поховувався по болоті та став лезти в долину, він вискочив з авто. Авто розбіглося, він урвався. Розбухав грецьких селян та нанав собі в них кулі. Нам у ночі він добився до границі. Коли перекладав через неї, його мало що не постріляли югославські сторожі. Це лише частина його пригоди.

„КЛІНКА ГАЗЕТИ“.

У Нью Йорку збирається конвенція „Коломбійського Схо-дистичного Пресесого Союзу“. Має вона між іншим відіграти „клінку газет“, себто вислухати низку відгуків про хибі й нестатки газети.

Говорити про це будуть люди, які на цій справі розуміються. Вам певно здається, що це будуть люди, які стійко з гастрою мають до діла, що нем горшки накривають. Ні, говорити будуть люди, що самі в газетках пишуть, та вчителі газетарської професії.

ЗАЗНАВ „ЗНАВЦІВ“ І ФРАНКО.

Винцишчій в „Молодії У-країні“ причини заперуду української преси, Іван Франко писав:

„Кожний пренумерант газети в нас уважав себе не тільки пренумерантом і читачем, але й компетентним суддею всього надрукованого в газеті чи книжці, починаючи від правопису й мови, а кінчаючи проявом ідею. І кінці надруковане не подобалося йому, він уважав себе в праві дати вираз своєї обурення, і то в якійсь випадковій формі... Чи ска-

ГОЛОС ЛЕМКІВЩИНИ.

Громадяни!

У минулому році мав наш Кружок гарні успіхи своєї праці. Велика у нас заслуга американських Українців, які надіслали нам 20 доларів зі збірок.

За що хотіли ми вшанувати 12 дитячих садків у сніжницькій і горлицькій повіті. Однак не дістали ми від влади дозволу на ведення українських дитячих садків (шкілок). У часі жнива. Тому зужили ми всі гроші, одержані з Америки, на закуп кишок і створили 9 нових бібліотек. Попереднього року мали ми 5 бібліотек, отже тепер маємо всіх 14 мандрівних бібліотек, а в нас разом 1,500 книжок. Ці бібліотеки мають найкращі твори українського письменства. Вони є найкращим засобом національного виховання наших дітей і молоді, яка прагне книжки. Успіх цієї праці великий, бо ці книжки передаються з рук до рук, діти і молоді пильно їх перечитують, учаться про свій народ, його визвольні змагання, вчаться добувати кращу долю.

Цю діяльність будемо розвивати також у 1935 році. Варт її піддержати, бо вона певно веде до цілі.

У травні 1934 р. надала головна управа „Рідної Школи“ у Львові нашому Кружкові права Повітового Кружка і підчинила нашому Кружкові об'єднанню „Рідної Школи“. Цим чиним об'єднання наш Кружок у свою опіку цілу територію від Сину по Новий Сіан, отже повіті: Лисько, Снік, Березів, Коросно, Гривів, Ясло, Новий Сіан. Цю територію треба покрити сіткою Кружків „Рідної Школи“. Цю організаційну працю ми вже почали, відбуваючи наради у справі „Рідної Школи“ в окрузі Ріманова, Березова, Дукаї, Ясла, Горлиць.

Багато сіл на Лемківщині не мають шкіл. Оснування приватних українських шкіл у цих селах вимагає теж значних фондів.

Нашу програму у 1935 році доповняти курси й викладки, бо наш Кружок займається також поширюванням освіти на Лемківщині.

Ця організаційна праця теж вимагає значних фондів, бо для цієї цілі треба зберхувати окремого урядовця. Ми вже прийняли такого урядовця, тож на його удержання треба фондів.

У біжучому році буде наш Кружок знов старатися вшанувати дитячі садки. Ми почали вже збирати фонди, бо ця акція є гідна найбільшого зусилля.

Просимо Вас, Браття і Стриччї, зібрати в Америці три долари на цілі Кружків „Рідної Школи“ й переслати до Об'єднання, або на адресу голови Кружка, д-ра Степана Ванцишчій у Сіані.

Не гайтесь помігти у потребі своїм братам, щоб колись не мусили сами собі доводити, що не приложили рук до такого важного завдання і лишили своїх братів без помічі.

Приміть від нас щирий привіт.

Д-р Степан Ванцишчій, в. р. голова;

М-р Лев Букатович, в. р. заст. секретаря.

Знаєш? — допитав один пренумерант газети. — Не сиди мені присилати такої огидної макулатури! — грімив другий. „Возвращается обратным шагом в умишленности!“ — глагола от писания третій!

Читаючи таке а досвід Франка, українському газетареві легше кочати ті жаби, котрі йому посилають ядучі листочки...

СВЯТО СТІЛЕЦЬКОЇ ПІСНІ

Двадцятилітній вимарш У-СС в поліе позначилося в нашому культурно-мистецькому доробку такими імпрезіями, які перебіга Гайворонського „Залізна Острого“ (збірку Л. Лисевича — А. Курдилья), що йшла усюди з незвичайним успіхом, перебігала вистава воєнних пам'яток УСС у Львові й в решті „Свято стрілецької пісні“, яке відбулося 24-го лютого ц. р. в селі „Коліска“ (доля м. свято у Великому Театрі магістрат відіклав) у Львові.

Свято стягнуло багато публіки, дарма, що в суботу були вчершорні „Червоної Калини“. Насіри на свої святий. У репрезентативних воях: бувши генералісімус У. Г. А. генерал Тарнавський із бувшими старшинами, представниками Східно-української Армії, представниками бувшої Боевої У-СС, духовенство, преса, поетичний світ, поодинокі були У-СС-и з родинами. В першому ряді наші інваліди і ранені в боях. На салі багато воле У-СС. Ліній змінені, волос постріблені, але люди ті самі...

Сцена без зайвих прикрас. На маляновому тлі: джакети (головні двоє пробовають У-СС) робили нашою знаменство. Г. розбіра А. Коверка. Почесну службу держали струнники із спортивного клубу ім. Черника.

Свято почав звучний хор „Сурми“ і „Бандурист“ під орудою п. О. Пашкевича під орудою Ф. Колески до сів О. Маковей. „В горіх трі гуд“. Бандура пісня на кавіт, лемківської мовою, у прозорій яскравій організації Ф. Колески, дихнула на слухачів історичною безсердечністю. Хор, що вступив, був дружно під співом батуту, вивили красу і силу. Гармонійна публіцистична, різьблені закінчення, це вже заслуга диригента Ф. Пашкевича.

Промовляв проф. д-р Старосільський. Золотистий безлізний змислом і філософічною глибиною освітлює тло, на якому з'являються У-СС, із якою та зухар довх сіа, що проявлялися в творенні Легона — австрійської й української. Перемогла друга сіа, вона була виставним репрезентантом стрілецької маси, вона теж виявила себе в стрілецькій пісні. Пісня, зеркала душі У-СС, виклає широку скалку: до гламоніте а рух вперед, поді. Ї замікає з однієї сторони „Видиш, брате мій“, малюнок індивідуальної трагедії учасників — а з другої „Ой, у лузі червоної калини“ — пісні стрілецької, як цілості, незвичайний тис У-СС — пісні і життя Бучушності.

Хор „Сурми“ під батуту п. І. Охримовича відіслав дві стрілецькі пісні гармонізації І. Недальського. В новій шаті своєрідної гармонізації, що в ній розуміє Недальський зміст таких пісень, як „Як збережав до каліри...“ і „Ой чого ти закурився“ — вишлі пісні дуже цікаво і свіжо.

Прекрасний шоківний голосіста п. Матиша — виявляє завіс із баритонового сода з чуттям і певністю себе. Хор „Сурми“ має вже за собою свій мистецький „стаж“, історію праці під вправною рукою свого диригента. Ядерність то, чуття, певність себе, розмах чуття у хористів і в загальній дисциплінованості свого розуму свобода індивідуальної інтерпретації пісень, це прикмети, що ними „Сурма“ зведе собі широкі симпатії. Ї в цікавість стежить за розмахом першого голосу (п. Смішко), з радістю слідує за змістом пісні на мінці „Залізного доруга“ У. С. С. С. (п. Сіменюк), переживає розмах з перших басом незвичайною емоцією викінчування юнакськ

Хор „Бандурист“ відіслав „Ой, виділо сьмі“ гармонізації Людкевича (слова Л. Лепко-го). Це стрілецька пісня в модерному убранні, яку можуть подавати з найбільш вибагливою естрадою.

Хор „Бандурист“ відіслав „Ой, виділо сьмі“ гармонізації Б. Кукарки. Кукарка, котрий не мав їй нагоди виявити усіх можливостей свого таланту, зловив до цієї пісні музику, яка викликала потягують враження. Одушевлена публіка примусила хор повторити останню строфу. Диригент п. Охримович зазначив наші „Бандуристи“ інші „можливість хорошої квалітету. Хор співав без нот. Груді

(п. Процишський), та з приємністю відчували піддержку енергійного ходу доругого басу у кінках голови п. З. Поляка. Голоси індивідуальні, і як цілість симпатичні, зіспівали. Деколи виконувалися апіди контроль закінчення музичних фраз. Диригент іде по лінії загальної настрою твору, який переживає разом з хором, а не притримуючись часом об'єктивності.

Далше йшов виступ Михайла Голіньського. Імпозантна постава бувшого старшини гармонізувала із тлом свята. Любимець публіки, наш знаменитий оперовий артист відіслав Углицького „Стрілецької романс“ — „Ой у лузі огонь горить...“ Один із найкращих зразків народної поезії в музичному розумінні Углицького (галавонітний музикант нашої закарпатської еміграції) та в інтерпретації Голіньського викликав бурю оплесків. Як надто відіслав Голіньський на строфе „Ой нагнущу дуб вишній“ М. Гайворонського до сів М. Годубич. І знову буря оплесків.

По короткій перерві відіслав п. М. Драган „Оду до пісні“. Один з кращих творів Р. Купчинського, що кожним своїм далішим словом степене захоплення якими моментами нашої минушини, роздуває іскру любові до Батьківщини у пожар бадьорого пориву і незлобної віри в будучину. Інтелектуальна інтерпретація декламатора знайшла повне зрозуміння в публіці.

Оперова співачка п. О. Любич-Паранюк відіслав В. Барвиського до сів К. Косинського „Ой поля, ви поля“. Змістові: історичний відіслав українських земель — горе, кров, ріки сілі. Музично: перлина, осяяна талантом нашого великого сучасного музиканта В. Барвиського. Інтерпретація: якнайкраща. Драматичний сонан п. Любич захоплював публіку різьбленими тонами, естичною горою, великим чуттям. Акомпанімент самого автора прекрасний. Творець сіе раз переживав екстазу творення, забувши про дієвість.

Далше відіспіла п. Любич дві пісні Гайворонського: „Синя чічка“ і „Ой казала мати“. Пісні творені хорою серією — на зразок народних, в безпосередній атмосфері боїв, як настрої-реакції незвичайно ніжної-чутливої структури Гайворонського, знайшли повний відгомін у рідних слухачів. Як останнє відіспіла п. Любич чудове Людкевича до сів Кракського „Спи, дитинко моя“. Розмах, який уміє розвинути творець Кавказу, електризує насалю річчями... Знай, що в тобі пливє горь бойких литарів, що не вміли просити „ні благодаті...“, і кріпкє, як лєв, бо нарід твій ожив й на розпутті жде на герої! — Немов відгомін Стрілецького Заповіту вичувався у прекрасній музичній Людкевич... При фортепіані сам В. Барвиський. Це дійсно зворушливий вияв пєдизму для недавнього минулого.

Хор „Бандурист“ відіслав „Ой, виділо сьмі“ гармонізації Людкевича (слова Л. Лепко-го). Це стрілецька пісня в модерному убранні, яку можуть подавати з найбільш вибагливою естрадою.

Хор „Бандурист“ відіслав „Ой, виділо сьмі“ гармонізації Б. Кукарки. Кукарка, котрий не мав їй нагоди виявити усіх можливостей свого таланту, зловив до цієї пісні музику, яка викликала потягують враження. Одушевлена публіка примусила хор повторити останню строфу. Диригент п. Охримович зазначив наші „Бандуристи“ інші „можливість хорошої квалітету. Хор співав без нот. Груді

(п. Процишський), та з приємністю відчували піддержку енергійного ходу доругого басу у кінках голови п. З. Поляка. Голоси індивідуальні, і як цілість симпатичні, зіспівали. Деколи виконувалися апіди контроль закінчення музичних фраз. Диригент іде по лінії загальної настрою твору, який переживає разом з хором, а не притримуючись часом об'єктивності.

Далше йшов виступ Михайла Голіньського. Імпозантна постава бувшого старшини гармонізувала із тлом свята. Любимець публіки, наш знаменитий оперовий артист відіслав Углицького „Стрілецької романс“ — „Ой у лузі огонь горить...“ Один із найкращих зразків народної поезії в музичному розумінні Углицького (галавонітний музикант нашої закарпатської еміграції) та в інтерпретації Голіньського викликав бурю оплесків. Як надто відіслав Голіньський на строфе „Ой нагнущу дуб вишній“ М. Гайворонського до сів М. Годубич. І знову буря оплесків.

По короткій перерві відіслав п. М. Драган „Оду до пісні“. Один з кращих творів Р. Купчинського, що кожним своїм далішим словом степене захоплення якими моментами нашої минушини, роздуває іскру любові до Батьківщини у пожар бадьорого пориву і незлобної віри в будучину. Інтелектуальна інтерпретація декламатора знайшла повне зрозуміння в публіці.

Оперова співачка п. О. Любич-Паранюк відіслав В. Барвиського до сів К. Косинського „Ой поля, ви поля“. Змістові: історичний відіслав українських земель — горе, кров, ріки сілі. Музично: перлина, осяяна талантом нашого великого сучасного музиканта В. Барвиського. Інтерпретація: якнайкраща. Драматичний сонан п. Любич захоплював публіку різьбленими тонами, естичною горою, великим чуттям. Акомпанімент самого автора прекрасний. Творець сіе раз переживав екстазу творення, забувши про дієвість.

Далше відіспіла п. Любич дві пісні Гайворонського: „Синя чічка“ і „Ой казала мати“. Пісні творені хорою серією — на зразок народних, в безпосередній атмосфері боїв, як настрої-реакції незвичайно ніжної-чутливої структури Гайворонського, знайшли повний відгомін у рідних слухачів. Як останнє відіспіла п. Любич чудове Людкевича до сів Кракського „Спи, дитинко моя“. Розмах, який уміє розвинути творець Кавказу, електризує насалю річчями... Знай, що в тобі пливє горь бойких литарів, що не вміли просити „ні благодаті...“, і кріпкє, як лєв, бо нарід твій ожив й на розпутті жде на герої! — Немов відгомін Стрілецького Заповіту вичувався у прекрасній музичній Людкевич... При фортепіані сам В. Барвиський. Це дійсно зворушливий вияв пєдизму для недавнього минулого.

Хор „Бандурист“ відіслав „Ой, виділо сьмі“ гармонізації Людкевича (слова Л. Лепко-го). Це стрілецька пісня в модерному убранні, яку можуть подавати з найбільш вибагливою естрадою.

Хор „Бандурист“ відіслав „Ой, виділо сьмі“ гармонізації Б. Кукарки. Кукарка, котрий не мав їй нагоди виявити усіх можливостей свого таланту, зловив до цієї пісні музику, яка викликала потягують враження. Одушевлена публіка примусила хор повторити останню строфу. Диригент п. Охримович зазначив наші „Бандуристи“ інші „можливість хорошої квалітету. Хор співав без нот. Груді

В СПРАВІ ЮВІЛЕЙНОЇ КНИГИ У. Н. СОЮЗА

(До бувших і теперішніх голівних і відділових урядників У. Н. Союзу, всього членства нашої організації й усього нашого громадянства в Америці й у Рідній Краю).

ГРОМАДЯНИ!

Сорок років минуло від часу, як У. Н. Союз розпочав свою працю серед українських емігрантів в Америці. Сорок років існування У. Н. Союзу — це сорок років виставного народного українського життя в Америці. Історія У. Н. Союзу — це історія нашої американської України. Це історія великої національної й соціальної еманіпації українського робітника в Америці. Це історія великодушної боротьби за українське імя, за визнання американським урядом і американським народом слушности права українського народу до самостійного й державного життя.

Все те взято під увагу, коли дебатовано на останнім засіданні головної управи У. Н. Союзу про справу видання ювілейної книги. І хоч були різні думки щодо труднощів збирання потрібних матеріалів, зредування їх, кошту, то була одна думка, що таку книгу треба за всяку ціну видати. А треба видати вже тому, щоб дати молодому, тут родженому поколінню матеріал, з якого воно черпало б відомості про своїх батьків в Америці, про трудності, які старе покоління зуміло побороти, й про осягні, які воно добуло.

Головний уряд затвердив пропозиційний план ювілейної книги. І редакційний комітет уже приступив до праці.

Це велике діло може бути виконане як слід тільки тоді, коли весь наш Союзівий загаль нам допоможе. Та видання цієї ювілейної книги лежить також в інтересі нашої загальної справи. Тому радо почитаємо співпрацю з нами тих усіх наших шановних громадян, що мають у себе певні матеріали, зв'язані з історією У. Н. Союзу, які можуть написати спогадки з минулого нашої організації.

В історію У. Н. Союзу ввійде не тільки історія освітлення нашого робітництва щодо потреби забезпечення на випадок смерті, недуги чи нещасливого випадку, але ввійдуть теж різні інші ділянки нашого життя в Америці, як церква, політика, освіта, економія, музика, штука, письменство й т. д. Буде там теж огляд про наші відносини до Рідного Краю і Рідного Краю до нас.

В ювілейній книзі буде теж зібрана історія усіх відділів У. Н. Союзу. В ті справі видається окремий kwestіонар, який треба відділовим урядам, згідно секретарям, дуже совісно виповнити й чимскорше нам надіслати.

Пожаданням було, щоб кожний відділ помістив у ювілейній книзі свою найновішу фотографію, бо це прикрасить книгу й буде гарною пам'яткою.

В ювілейній книзі буде теж короткий опис усіх ювілейних свят У. Н. Союзу й тут теж треба секретарям відділів потрудитися й негайно надіслати короткі звіти з тих свят, або залучити витинки зі „Свободи“ з описом цих свят.

Видання цієї ювілейної книги вимагає від нас іше нераз потреби відноситися до відділів У. Н. Союзу, Союзівців і громадянства в справі допомоги в збірці потрібних до видання матеріалів. Та ми певні, що свідомі люди цього великого діла охотно нам допоможуть. В тім переконанню беремося виконувати отсей важкий обов'язок.

Редакційний комітет У. Н. Союзу.

вільні до глибокого відхику. Увага зосереджена. Вишколені до найменших подробиць. Превлада, дається відчувати брак сильних перших творів, які могли рівноважити силу середніх голосів, але диригент по мистецьким використанням хороших матеріалів, добуваючи з нього максимум. Знаменито оперує п'янами.

Зеніги М. Голіньський відіслав Н. Ніжківського до сів Р. Купчинського „Засумуй, трембіто“. Це твір молодого музиканта високої кваліфікації, що з питомим собі темпераментом та легкістю оперує засобами модерної музики, а притім у своєму психічному настанненні не відірвався від рідного ґрунту. До „Засумуй, трембіто“ дав Н. Ніжківський імпонуучу музику. Голіньський чарував публіку ладом. Краска його драматичного тенора, що до символічності тенора — молодого розмаху, нахили до одушевлення, долучає ще силу, рішучість і збівнованість мужини — а далше обширна його скала зриває із стараним підготуванням і виконанням, це ті прикмети, якими Голіньський виконує, що не хоче відпустити його з сцени.

В „Засумуй, трембіто“ розвинув Голіньський з легкістю і свободою обширну скалу своїх тонів, а в знаменитому акомпаніменті самого автора знайшов якнайкращого співвиконавця. Заслужено викликає іша негавгаючи оплески. Як наддаток відіслав Голіньський ефектовну пісню Гайворонського „Ой, козаче мій“, що також викликала бурю оплесків.

Врешті оба хори (зачуєні), чим разом під батуту п. І. Охримовича, відігравали історичний хор У-СС зперед 20 літ із його улюбленою в'язанкою стрілецьких пісень М. Гайворонського. („Ой, у лузі червоної калини“ вислухала публіка, стоячи). Бадьорі нотки походу, смутку, туґа, біль, жалі по втраті товаришів, зазв'язати, озадачування наступу, що чергувалися у стрілецьким жит-

ті, знайшли тут свій повний Большевницька справедливості. вийня. Могутнє — порівняючи „Слава, слава, отамане!“, як музика присяга їм зброєю, як непохитна віра в перемогу про- дзвеніло назустріч неонові „Слава Українським Сіновим Стрільцям“. — Свято закінчи- лось відіспіванням „Національ- ного Гімну“. — („Новий Час“). Д-р В. Каліна.

THE TOWN-HALL, 113-123 WEST 43RD ST., NEW YORK, N. Y.
BETWEEN BROADWAY & SIXTH AVE.
SUNDAY EVE. AT 8:30 O'CLOCK APRIL 7, 1935

СВЯТО В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

улаштоване Зауценням Українськими Хорами з ньюйорської організації всил 300 людей під управою

ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

ПРОГРАМА:

1. Вступне слово — д-р С. Демичук
2. а) Занепої — слова Шевченка, музика Зарембо-Косиця
б) Вітер поїмає — слова Шевченка, музика Косиця
3. а) Уже літ до зірок — музика Косиця
б) Мисливська завізана — музика Косиця
4. а) Притітня промова (по англійськи) — сенатор Зауценних Держав, д-р О. С. Ковпаченко
б) Реферат про Шевченка (по англійськи) — проф. Коломбійського університету Керенс Огюст Малінін
5. Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
6. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
7. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
8. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
9. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
10. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
11. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
12. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
13. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
14. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
15. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
16. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
17. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
18. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
19. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
20. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
21. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
22. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
23. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
24. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
б) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, музика Лисенка
25. а) Ой діпрі, мій діпрі, — слова Шевченка, му

